

AMERIKANSKI SLOVENE

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGO; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO, IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V Z EDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

OKTOBER
1. O. Tereza
16. P. Gal, ošt.
17. S. Margareta M.
18. N. 20. pobnik.
19. P. Peter Alcant.
20. T. Vedala, opat.
21. S. Uršula
22. O. Marija Sal.
23. Petek
24. S. Rafael, nadang.
25. N. 21. pobnik.
26. P. Evarist.
27. T. Frumencij
28. S. Simon in Juda
29. O. Narcis

STEV. (NO.) 216.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 31. OKTOBRA — SATURDAY, OCTOBER 31, 1936

LETNIK (VOL.) XLV

Španska vlada prejela pomoč - V dneh pred odločitvijo

Nov optimizem pokazala španska vlada, ko je prejela iz inozemstva večje število bojnih aeroplanov, baje ameriškega izdelka. — Vladni načrt za splošno ofenzivo proti upornikom. — Na obeh straneh se vodi vojna z bojnimi sredstvi iz inozemstva.

Madrid, Španija. — Novo optimistično izjavo je podala španska vlada v četrtek in povdarila v njej, da "ima vse potrebno za zmago." V vse potrebnosti se vladna izjava podrobnosti se vladna izjava ni spuščala, pač pa je istočasno opozoril min. predsednik Caballero mestno prebivalstvo, naj se ne razburi, ako bo videlo nad mestom ta dan večje število aeroplanov, češ, da bodo to vladni aeroplani, ki bodo imeli svoje vojaške vaje nad Madridom.

Povzema se iz tega, da je morala dobiti vlada znatno pomoč neke iz tujzemstva. Istočasno pa govori neko drugo poročilo, da je bilo španski vladi poslanih večje število aeroplanov in malih bojnih ladij ameriškega izdelka. Aeroplani so bili kupljeni v Zd. državah od neke tretje države, prijazne španski vladi, na kar so bili pod to krinko poslani v Španijo.

Po prejemu te pomoči je postalo vodstvo vladne armade zopet tako samozavestno, da se govori o veliki splošni ofenzivi na zmagujoče upornike in da vladno vojaštvo nestrno pričakuje, kdaj bo izdano povelje za ta napad. Razne vesti vedo celo povedati, da so se napadi na raznih točkah že pričeli, in sicer z uspehom vladnih čet. Istočasno obdoljuje vlada upornike krivoločnih činov in navaja, da so dali v mestu Belchite postaviti v vrsto okrog 200 vladnih somišljenikov, moških, žensk in otrok, in jih postrelili. Nasprotno pa se madridsko časopisje pohvalno izraža o ukazu, ki ga je izdal Caballero, da se morajo ujetniki spoštovati.

Na nasprotni strani, v uporniškem taboru, se pa izvršujejo končno priprave za glavni naskok na Madrid in izjavljajo se, da je le vprašanje nekaj dni, ko bo glavno mesto Španije padlo nacionalistom v roke. Pri tem napadu se uporniki v glavnem zanašajo na tanke, s katerimi jih je založila Italija in ki so najmodernejše vrste, ter na množico svojih aeroplanov, enako uvoženih iz tujzemstva. Uporniška vojska je oddaljena od Madrida le še 10 milj in ima vse glavne transportacijske linije, vodeče v prestolico, pod svojo kontrolo. Z gotovostjo računajo, da bo vladne bojne prisilili glad k podaji, ako ne bo orožje doseglo svojega cilja. Temu nasprotno pa trdi madridska vlada, da je njena vojska založena z živežem za par mesecev.

Med tem, ko se na obeh straneh tepejo s pomočjo bojnih sredstev, ki so jih prejeli iz tujzemskih držav, se pa v Londonu nasprotno nadaljuje prerekanje, kdo pošilja orožje v Španijo. Kakor znano, zbiruje tamkaj nevtralnostni od-

ZAROTA ITALIJE?

Baje se pripravlja, da s svojo vojsko zasede Španijo.

Pariz, Francija. — Italija namerava s svojo oboroženo vojsko napasti Španijo v nekaj dneh, ter jo zasedati. To objavlja tukajšnje špansko poslaništvo ter izvaja, da ima Italija že zdaj večje število bojnih aeroplanov na otoku Mallorci, od koder se bo izvršil izpad, in sicer na Katalonijo. Ta vest je sicer precej senzacionalna, vendar ji angleške in francoske oblasti posvečajo pozornost, kajti resnica je, da so Italijani na Mallorci zelo aktivni.

OTROK IZGUBLJEN V GOROVJU PET DNI

Missoula, Mont. — Do skrajnosti izčrpanega od gladi in mraza so v sredo našli devet let starega dečka, Murray W. Millerja, ki se je izgubil v gozdnatem gorovju ter so ga pet dni neuspešno iskali. Odpeljali so ga v bolnico in zdravniki izražajo upanje, da bo okreval kljub preostanemu trpljenju. Deček je bil s svojim očimom, ki je v gozdu sekal drva in je odšel k bližnjemu potoku po vodo. Na poti nazaj pa je zgrešil smer in je taval po gozdu 15 milj daleč, dokler ni omagal. Okrog 1000 mož se je podalo na iskanje za njim, a deček pravi, da ni nobenega slišal. Neka skupina je nato slučajno naletel nanj.

HITLER STAVLJEN ZA VZGLAD NEMCEM

Berlin, Nemčija. — Na velikem zborovanju, ki so ga priredili naziji preteklo sredo zvečer, je Goering, vodja štiritelnega obnovitvenega načrta, pozival prebivalstvo, naj uživa manj surovega masla, ker tega produkta Nemčiji primanjkuje. Dejal je, naj posnemajo Hitlerja, ki ne je niti mesa niti masla.

OBDOLEŽEN VELIKE PO-NEVERBE

Uhrichville, O. — 45 letni predsednik tukajšnje banke, Chas. Wheland, je priznal pred sodnijo, da je izdeloval napačna poročila in napačno vpisovanje, in sicer za znesek \$400.000. Postavljen je pod varščino \$25.000.

bor, v katerem so zastopane evropske države, ki so se obvezale, da bodo glede Španije ostale nevtralne. Zdaj mečejo obdolžbe druga proti drugi, Rusija proti fašističnim državam, te pa zopet nazaj proti Rusiji. Obe stranki ste krivi in, med tem, ko se one med seboj hinavsko prepirajo, troši njih orožje v Španiji smrt in razdejnanje.

PORAST PREBIVALSTVA

Od zadnjega ljudskega štetja je pet milijonov ljudi več v Ameriki.

Washington, D. C. — Tekom zadnjih let se je število ameriškega prebivalstva znatno pomnožilo, kakor izkazuje vladni urad za census, kateri ugotavlja, da je točno v Zd. državah 128 in pol milijonov ljudi. Pri štetju v letu 1930 je znašalo število prebivalstva nekaj manj kot 123 milijonov. Od tedaj je bil največji porast v letu 1931, in sicer za več kot milijon. Od lanskega 1. julija do letošnjega znaša porast 908.000 ljudi.

ROPARJA SE POLASTILA 500 OBLEK

Chicago, Ill. — 30 letni Ralph Maloney, 4052 No. Francisco ave. je v sredo peljal na truku 500 moških oblek na pošto. Na Van Buren in Peoria skočila proti njemu dva oborožena moška in ga prisilila, da je odpeljal na neki zapuščen kraj, kjer sta ga vrgla s truka in nato sama odpeljala obleke. Sledili so jima trije tovariši v avtomobilu. Obleke so bile last dveh chicških krojaških podjetij.

PREBIVALSTVO URIJO V PLINSKIH MASKAH

Moskva, Rusija. — Obmejno prebivalstvo evropske Rusije, kjer se pričakuje, da bo v prihodnji vojni prišlo do prvih spopadov, bo dobilo te dni opozorilo, da mora v slučaju spopada misliti na plinske maske. V to svrhu bo število

PO 40 LETIH SE OGLASIL

Whitesburg, Ky. — 60 letni Jack Hendricks je presenetil tukajšnje prebivalstvo, ko je v sredo nenadoma prispel domov, kajti splošno se je že smatral mrtvim. Pred 40 leti je odšel proti zapadu in od tedaj se ni več oglašil. Postal je med tem bogataš in živi v Texasu.

KRIŽEM SVETA

London, Anglija. — V četrtek se je po treh mesecih zopet sestel angleški parlament. Med drugimi zadevami se bo moral baviti s perečim španskim vprašanjem, kakor tudi z nekim skandalom v zračnem ministerstvu, ki je baje favoriziralo nekatere industrijalce.

Tokio, Japonska. — Cesar Hirohito je v četrtek inspiciral največjo skupino vojne brodovja, ki se je kdaj sestala v azijskih vodah. Skupina je štela 108 bojnih ladij, na katerih je zaposlenih 40.000 mož.

Praga, Čehoslovaška. — Rumunski kralj je prispel v tukajšnje mesto na obisk in v konferenci s predsednikom Benešem se je sklenilo, da bosta obe državi tesno sodelovali s tretjo zaveznico, Jugoslavijo in da bodo delovale za pospeševanje miru.

mladih fantov prekoralako celo pot ob meji, dolgo 2000 milj, in sicer v skupinah; vsaka skupina bo napravila določeno pot, na kar jo bo izmenjala druga skupina zopet za določeno razdaljo.

PREPOTOVAL OKROG SVETA

"Leteci časnika" H. R. Elkins, ki je pred nekaj dnevi končal svoje potovanje okrog sveta, in je to pot napravil hitreje, kakor kdorkoli pred njim, poslužujoč se trgovskih potniških letal. Preletel je razdaljo 24.720 milj v 18 dnevih, 15 urah.

DO VOLITEV LE ŠE PAR DNI

Stranke napenjajo zadnje sile. — Delavec lahko jasno vidi, za katero stranko se naj odloči.

Strahovita kampanjska vojna, kakršne Amerika bržkone še v celi svoji zgodovini ni videla, se bliža svojemu koncu, obenem pa tudi svojemu višku. Vse sile in moči bodo stranke napele teh zadnjih par dni in vseh sredstev se bodo poslužile, dostojnih in nedostojnih, da pridobe še kakkega omahljivca.

Meščansko kapitalistično časopisje po celi Ameriki na vso silo naganja volilce, naj oddajo glas republikanskim kandidatom. Ako bi ti listi molčali, bi delavec morda lahko omahoval, kam naj se odloči; toda zdaj lahko sam izprevidi, da od stranke, katero podpirajo njegovi magnatski izjemalci, ne more za se in svoje sotrpine kaj prida pričakovati. Za delavca gotovo ni prostora tamkaj, kjer je časopisni magnat Hearst, katerega uslužbenci pri nekem njegovem listu v Seattle, Wash., že več tednov stavkajo v borbi za pravice, ki mu jih Hearst prikrajšuje.

Vredno je pri tem pripomniti, da priredita pri sedanjih volitvah v pošte le Roosevelt s svojimi pristaši in London s svojimi pristaši, delavstvo proti kapitalizmu. Druge manjše stranke ne bodo pomenile nič, in delavec, ki bo oddal glas za eno od njih, bo v resnici glasoval za Landona, ker bo vzel svoj glas delavskim vrstam, strnjanim za Rooseveltom.

GLASOVANJE CHICAŽANOV O ČASU

Chicago, Ill. — Kakor se je že parkrat povdarjalo, bo moralo prebivalstvo mesta Chicago odločiti na volilni dan, prihodnji torek, poleg drugih vedev tudi važno vprašanje glede časa. Volilci bodo dobili v roke posebne male glasovnice, na katerih bodo tri vprašanja, namreč: Ali naj ima Chicago vzhodni čas (kakor je zdaj uveden)? — Ali naj ima osrednji standard čas (kot je pravilni čas za to mesto)? — Ali naj ima pozimi osrednji čas, poleti pa takozvani "daylight saving" čas? — Poleg vsakega vprašanja bo stalo zgoraj "yes," spodaj "no" in volilec bo napravil križec poleg tiste besede, za katero se odloči.

Privatna zadeva vsakogar je, kako bo glasoval, vendar pa menimo, da se delavec odloči za tisti čas, kakoršen je njemu najbolj primeren zlasti v poletnem času, ko mu daje v hladnejših jutranjih urah priliko za odpočitek. Ta čas je osrednji standard, in kdor želi glasovati zanj, naj napravi križec pri srednjem (drugem) vprašanju za "yes," pri prvem in tretjem vprašanju pa za "no."

Iz Jugoslavije.

Zalostna usoda revežev: Osem ljudi živi v gozdičku nad Tezmem pri Mariboru. — Vojni ujetnik, ki se je po 22. letih povrnil iz Rusije, prišel ravno k poroki svoje žene. — Smrtna kosa in drugo.

Brez pravega zavetja Maribor, 10. okt. — V obupnih življenjskih razmerah živi v malem gozdičku na Tezmem med vojaškim vežbališčem in železniško progo skupina ljudi, ki si ne morejo najti nikjer zavetja in strehe. Pod drevesi se je pred meseci naselila s svojim pohištvom in šesterimi nedoraslimi otroci 42 letna vdova Julijana Jamnik, pristojna k Sv. Križu nad Mariborom. Iz nekaterih kosov preprelega pohištva si je napravila zavetišče, ki nikakor ne more nuditi primerne strehe in zavetja pred mokrotno in mrazom, ki sta sedaj nastopila. Kmalu se je k njej preselil še 100% invalid Josip Gaube, katerega so svoječasno Avstrijci kot našega državljanca izgnali. V Avstriji je prejemal invalidnino, pri nas je pa ne dobiva. Zasluži si od časa do časa nekaj, kadar pomaga nekemu žagarju. Vdova ima šestoro nedoraslih otrok. Najmlajši ima jedva šest mesecev, najstarejši pa 12 let.

Mrzlo vreme zadnjih dni je povzročilo, da je troje najmlajših že obolelo ter so jih sprejeli začasno v bolnišnico. Ostale male revčke še čaka ista usoda. Pred mrazom in dežjem si iščejo otroci preko noči zavetja v vagonih na tezenskem kolodvoru, čez dan pa še tja ne morejo. Živijo se edino s tem, kar naberačijo skupaj z materjo. V razmerah, v katerih sedaj žive, bodo gotovo propadli telesno in moralno. Saj je obupno, če pomislimo, da je ta nedorasta deca izpostavljena lakoti, najhujšemu mrazu in mokrotni brez prave obleke, da jim je edino zavetje par desk in star strgan dežnik in morda tu in tam še kakšno noč živinski vagon.

Dva župnika — jubilanta Župnika Faflick in Ficko, ki oba župnikujeta v Slovenski Krajini, sta pred kratkim obhajala 50 letnico življenja. — Franc Faflick, rojen v Soboti leta 1886, že 20 let župnikuje pri Sv. Benediktu v Prekmurju in je širok Prekmurja znan kot radodaren in gostoljuben gospod. Bil je tudi odlikovan z redom sv. Save V. razreda. Živi sredi lutarnov, ki ga pa ravnotako ljubijo in spoštujejo, kot katoličani. — Drugi jubilant 50 letnik je Karel Ficko, rojen 1886 v Borečah, fara Gornji Petrovci, ki že tudi 18 let pastiruje v Markovcih, tik madžarske meje. Tudi on je spoštovan in priljubljen med svojimi farani.

Smrtna kosa V Ljubljani je umrl Anton Bratovž, star 87 let. — Na Rakeku je umrl Anton Modic, posestnik in gostilničar. — V Gotovljah je umrla Terezija Kuder, rojena Luskar, po domače Žolnarjeva mamica stara 90 let. — V Rakovici pri Kranju je umrla Marija Rakovec, rojena Košnah.

Vlom v cerkev Nedavno so neke noči neznani vlomilci vdrli v romarsko cerkev v Petrovčah, odprli s silo tabernakelj, ukradli monštranco in prh. Za vlomilci ni sledu. Celotna škoda je preračunana na okroglo 50.000 Din.

VELIK BLAZNIKOV PRATIK

ZA LETO 1937
JE TUKAJ!

Kakor vsako leto, je tudi letos prav zanimiva. Krasijo jo lepe številne slike in druge zanimivosti. Naročite jo takoj dokler zaloga ne poide, da ne bote prepozni. Stane s poštnino vred

25 centov

Naroča se od:

Knjigarna AMER. SLOVENEČ
1849 W. Cermak Rd.
Chicago, Ill.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedelj-
delkov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849. W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrta leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrta leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopis važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

P. Bernard:

Bičajo, bičajo, bičajo ...

I.

Nekje je bilo zapisano, da bodo naši verski nasprotniki poskrbeli za ustanovo, ki bo imela nalogo, da bo nas verne ljudi bičala, bičala, bičala ...

Mi se bičanja ne bojimo. Nismo nezmotljivi in nismo brez napak. Bičanja smo vajeni in nam včasih kar prav pride. Naj nas le bičajo in tisti naj prvi dvigne bič nad naše hrbte, ki je sam — brez napak!

Toda tisto napovedano bičanje ni naperjeno v prvi vrsti zoper nas. To je neki clevelandski list nedavno tega odkrito in brez ovinkov povedal. Ne borijo se, je dejal, zoper predstavnike vere, temveč zoper "sistem". Beseda "sistem" v danem slučaju ni mogla pomeniti nič drugega kot — vero in Cerkev.

Saj ni bilo treba tega tako naravnost povedati. Saj smo že davno vedeli, kam pes taco moli. Zoper vero in Cerkev divja boj, po veri in Cerkvi pada in ima še padati — bič!

Če jim očitamo, da brez povoda napadajo duhovnike in verne laike, se ogorčeni izgovarjajo češ, da ne uganjajo "farske gonje". Ne izplača se, zatrjujejo, zaganjati se v posamezne duhovnike, bojujejo se zoper "sistem" — Cerkev. In še dostavljajo: Ako dobi po glavi sistem, bo dobil tudi služabnik sistema — duhovnik in veren laik!

Če jim očitamo, da napadajo vero in Cerkev, brž zavijejo na drugo plat in vpijejo: Saj ni res! Vera ni v nevarnosti pred nami, gre nam samo za to, da zavrremo cerkvene predstavnike s "političnega" polja, kamor so nepoklicani zašli.

Resnica pa je, da napadajo oboje — vero in duhovnike. Napadajo vse vprek, kar ima količjak opraviti z vero in Cerkvijo.

VERSKE RESNICE HOČEJO IZPODBITI Samo en zgled!

Znani mesečnik za slovensko mladino Mladinski list je v angleškem jeziku prinesel popis, kako je življenje na zemlji nastalo samo od sebe brez — Stvarnika.

Kako? Ko so se razni plini v podnebnju pred davnim davnim časom pričeli ohlajati in pritiskati k zemlji, so se pričeli na tako čudovit način med seboj mešati in spajati, da so ob tistem mešanju same od sebe nastale življenjske klice in poganjki ...

Same od sebe? Brez — Stvarnika?

Odkod so neki tisti plini vedeli, kako se jim je treba mešati, da so se tako prav zmešali? In nazadnje: Odkod so pa plini? Preden so se mogli tako čudno mešati, so morali vendar odneko priti, ali ne?

Če bi že življenje nastalo samo od sebe ob mešanju plinov, pa vendar ostane vprašanje: Kdo je pa pline naredil?

Saj bi človek te ljudi občudoval, da imajo tako vero v — pline. Neprimerno težja je njihova vera kot naša, ki pravi, da je neko Bitje, s pametjo obdarjeno, vse ustvarilo in uredilo. Naša vera je pametna, njihova pa je zoper pamet, ker uči, da je vse to čudovito stvarjenje nastalo — brez pameti. Res, velikega junaštva je treba, da človek zoper vsako človeško pamet — veruje!

Pri vsem tem pa kričijo, da mi verujemo v bajke, oni pa v čisto — znanost. Kako more obstati znanost brez — pameti?

MATERIALISTIČNIH NAUKOV SE OKLEPAJO, KRŠČANSKE ČEDNOSTI IN ČLOVEČANSKO ČUSTVOVANJE ZAMETAJO. Poglejmo!

Neki clevelandski slovenski urednik je nedavno tega pisal — tudi v angleškem jeziku za mladino — o politiki in filozofiji življenja.

Na ves glas je povedal, da mu je cilj življenja — uživanje! Popolno svobodo zahteva zase, vso nasladi življenja hoče zase, do zadnje kaplje želi izpiti vso slast iz kupe življenja ...

To je edini ideal, ki je vedel o njem izpregovoriti v tistem članku.

Pri tem ni niti malo pomislil na to, da je premnogo ljudi na svetu, ki jim bolezen, ubožstvo in zapuščenost ne puste, da bi se tudi zase oklenili njegovih nauk o nasladi življenja.

Če že v Boga in posmrtnost ne veruje, bi moral vsaj to misel imeti, da brez človečanskega čuta človek ni drugega kot kos umazane materije. Misli, tuhta in računa samo z grdim egoizmom — z najbolj surovo sebičnostjo.

Te vrste ljudi sicer včasih na ves glas vpijejo, da so oni dobrotniki človeštva, mi pa — izkoriščevalci. Kadar pa pozabijo na to, da jih utegne kdo od nas prijeti za bese, se pa pokažejo taki, kakršni so v resnici — zase zahtevajo zadnjo kapljo življenjske naslade, milijoni drugih naj pa vsak zase gleda!

Ali naj res naš narod take ljudi sprejme za svoje — voditelje?

NAPADAJO NAŠO CERKEV. Poglejmo!

Med drugim brez konca in kraja oponašajo Cerkvi, da uničuje svobodo naših zaslužjenih bratov v Julijski Krajini.

Mi sami dobro vemo, kaj se tam godi. Vemo pa tudi prav dobro, da tisto umazano delo opravlja država, ne Cerkev. Žal, nekaj duhovnikov in škofov državo pri tem delu podpira. Mi nimamo vzroka, da bi to dejstvo sebi in drugim prikrivali

Toda zakaj tako delajo, tisti duhovniki in škofje? Zato, ker se dajo v prvi vrsti vzgajati državi, Cerkvi pa v drugi vrsti, ali pa morda sploh ne. In italijanska država se drži prav tistega nauka, ki ga na ves glas oznanjajo tudi naši tukajšnji verski nasprotniki, namreč da ima država vse pravice, Cerkev pa — nobene.

Čemu se potemtakem jeze, ko vidijo, da se tisti italijanski duhovniki in škofje tako sijajno drže nauk, ki so našim tukajšnjim verskim nasprotnikom vse hvale vredni?

Pa nam bodo odgovorili: Mi ne učimo, da naj država preganja materinsčino svojih ljudi!

Morda tega res ne uče naravnost. Uče pa, da naj država preganja vero, ki je še višja duhovna vrednota kot materinsčina.

To je eno.

Sicer pa — če je država vse in ima vso oblast, kdo ji bo ukazoval, kaj naj pusti in kaj naj vzame? Ena taka absolutna država se bo zaletela v jezik, druga v vero, tretja v raso, četrta v svobodo tiska in govora, peta v svobodo združevanja, šesta v privatno lastnino, sedma morda v vse skupaj. Svoboda trpi v vsakem slučaju.

Če bi naši verski nasprotniki sami učili, da je nad državo še kakšna višja oblast, šele potem bi se imeli pravico zaletavati v Mussolinija in tiste laške fašistične cerkvene kroge, ki so se zapisali državi in izneverili Cerkvi.

Sicer se pa v Mussolinija kaj malo zaletavajo. Celov v fašistične škofo in duhovnike se le bolj posredno zaletavajo, naravnost in v prvi vrsti leti vse blato na — Vatikan ...

Ali more papež s kanonom nad Mussolinija? Kdo bi se bolj pohujšal kot naši rdečkarji, če bi papež ali kak vatikanski kardinal spustil kanonsko kroglo med vrste Mussolinijeve osem milijonske vojske? Ali ni že dovolj strasnega "pohujšanja" v vrstah naših rdečkarjev, ker katoličani držimo z "ustaši" na Španskem??!

In pomislite! Naši zaslužjeni bratje se tem ljudem najbolj zato smilijo, ker se jim je začela v cerkvi kratiti jezikovna svoboda. To je samo pika k vsemu prejšnjemu delu fašistične države. Toda kako malo so v primeri s sedanjim kričanjem naši nasprotniki vpili, ko se je morala slovenščina umakniti iz šol, iz listov in knjig, iz uradov in s cest.

Hinavci! Vse drugo se je še dosti lahko potrpelo, samo to se ne more potrpeti, da se slovenščina iz cerkve umika! Zakaj neki ne? Zato, ker v nobenem prejšnjem slučaju niso mogli lopniti po — Vatikanu in papežu!

In mi naj si zamašimo usta, skrivimo hrbet, pa mirno držimo, da pada po nas bič, bič, bič???

Naj le bičajo — same sebe po ustih širokih!

ŽENE IN DEKLETA NAS VABIJO NA PLES

Chicago, Ill.

Ta ples bo v soboto zvečer dne 7. novembra, v šolski dvorani sv. Stefana. Vstopnina 35c. Igral bo Johnny Kochevar in njegovi veseli muskantje. Žene in deklete podružnice št. 2, Slovenske ženske zveze bodo ta večer priredile to veselico v spomin desetletnice odkar je bila ustanovljena njihova podružnica in čela organizacija, možje in fantje pa bodo obenem lahko praznovali sv. Martina in prišli pogledat če novo vino že vgrizne in če ima vse potrebne lastnosti, da res zasluži ime vino. Plesalk bo dosti na razpolago, vsake sorte dobrih stvari za želedec pa tudi. Vabimo vse naše prijatelje v domači naselbini in iz sosednjih naselbin. — Za odbor:

Lillian Kozek, tajnica

DRUGA PLAT ZVONA

North Chicago, Ill.

Letošnja kampanja za predsednika in druge kandidate se zaključuje. Le še par dni, pa bo konec vseh teh kampanjskih nestrpnosti med politiki in ljudstvom. Ena stranka kot druga, se bojuje za svojo zmago. Zlasti voditelji demokratske stranke se hudo zavzemajo in črtno republikansko stranko, kot da bi bili sami oderuhi in nezmožni voditi deželo. Resnica je, da je bil Hoover slab gospodar in da ni poskusil povzdigniti dežele. Ni treba pa misliti, da so vsi republikanci taki Hooverji. — Pa se piše od zmruženih bank. Po mojem mnenju ni vse Hoover kriv, krivi so tudi tisti, ki pregledujejo knjige, ker niso o pravem času ustavili poslovanja, pa bi se dalo še marsikaj rešiti. To je vse zato, ker ni poštenja na svetu. Dajo se podkupiti, pa zamišljajo z enim očesom, včasih pa tudi z obema, namesto da bi se bolj globoko pogledali v poslovanje. — Tudi se piše, koliko ljudi je izgubilo svoje hiše. V mnogih slučajih je resnica, da so izgubili hiše po nepredvidnosti, ker so šli s par sto dolarji kupiti hišo za svoto 7 do 9 tisoč

dolarjev; veliko so pa tudi tisti krivi, ki priporočajo toliko posojila. Seveda, ljudje so takrat imeli veliko korajžje, ker se je dobro služilo. To je bilo pod republikansko stranko. Sedaj se pa očita, da Roosevelt zapravlja. Jaz pa dam našemu predsedniku vso čast, ker se je tako zavzel za revno ljudstvo, da je država dala milijarde v ta namen. Ko bi teh milijard le res bili deležni samo pravi reveži; pa kaj, ko so delavci dobili le drobce od tistih milijard, medtem, ko so tisti, ki niso delali, imeli mastne plače. Ubogi delavec je pa moral težko delati, da je dobil par dolarjev.

Tako je na tem svetu. Zato jaz pravim, da volilci ne smejo gledati na stranke, ampak na kandidata, kateri je boljši in bolj pošten. Seveda, se priporoča "straight" tikit. To priporočajo tisti voditelji, ki so od strank dobro plačani in ki jim ni mar dobrobiti ljudstva, ampak njih lastna korist. Tudi ne trdim, da so vsi republikanci dobri, kot niso niti vsi demokrati. Veliko je treba premisliti, preden se za katerega voli. Kar pogledajte, kakšni so nekateri. V Chicagi je okrajni klerk poneveril nekaj okoli štiristo tisoč dolarjev in ta, ki je to napravil, je demokratske stranke. — Zakaj se neki toliko hvali Hornerja? Kaj je še dobrega napravil? Davke že zna postavljati na živč, za to je že dober, za drugo pa... — Pa še drugi kaj.

Uršula Jerina

NEKAJ VESTI IZ MILWAUKEE

Milwaukee, Wis.

Namenil sem se poročati par vrstic v naš priljubljeni list Amerikanski Slovenec. — Kar se tiče delavskih razmer, se je nekoliko izboljšalo, daš jih je še veliko, ki ne delajo, ker na to, da bi vsi delali, bo mo morali še dolgo čakati. Vendar, kakor se mi vidi, in se tudi drugi izražajo, da se imamo glede delavskega izboljšanja veliko zahvaliti ravno našemu predsedniku Rooseveltu, ki je obvaroval našo lepo deželo propada in pa da je vsaj še toliko dela, kot ga je. Saj, kakor raz-

POŠLJITE ME

DOMOV PREDNO

PRIDE MRZLO

VREME

Mrzlo vreme bo tu prej, ko poteče nekaj tednov, in ne bila bi rada ujeta v zimskem viharju in snegu ter najbrž izgubljena za vedno. Vrnite me svojemu mlakarju, da bom tako lahko delala za vas to zimo.

Hvala lepa!

VARČEVANJE NA DOMU

Malo se zavedajo mnogo gospodinje, da končno one same plačajo za svoje zanemarjanje, in tako ne skrbje, da se mlečne steklenice vrnejo pravim lastnikom.

Ker stane vsaka steklenica okrog pet centov, njih stalno razbijanje in uničevanje se končno prišteje k ceni za mleko, za kar plačajo odjemalci.

Da se izognejo nadaljnjim stroškom, katere malo gospodinje zmore te dni, bi bilo dobro, da ne pozabijo vrniti mlečne steklenice grocerju, mlekarji ali mlekarju, od katerih so jih prejele, in izprevidelo bodo, da varčujejo, kar je za večino od njih nujno.

Mlečna industrija stori kar more, da pouči javnost, naj varčuje in štedi s tem, da zniža uničevanje mlečnih steklenic. Zda odvisi od odjemalcev mleka, da store svoj del.

vidimo, je po drugih državah še vse slabše kot pa pri nas. Če bi pa Mr. Hoover bil naš predsednik, potem bi bilo pri nas prav gotovo najslabše. — Ravno se-

(Dalje na 4. strani.)

Veliko Veselico s Plesom

priredi

Podružnica št. 2, S. Ž. Z. v Chicagi

v spomin svoje desetletnice

Vstopnina
35c

v soboto, 7. novembra ob 8. zvečer

V ŠOLSKI DVORANI SV. ŠTEFANA

Johnny
Kochevar
& His
Merrymakers

Vabimo vse naše prijatelje iz So. Chicago, Pullmana, Waukegana in Joliet.

TARZAN IN OGNJENI BOGOVI

(147)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

SLOVENSKE PLOŠČE

Columbia in Viktor izdelka dobite v Knjižarni "Amer. Slovenec". Pisite po tožadveni cenik.

Ko je Tarzan vse svoje vojske dobro pregledal in spoznal njih sposobnost v njim lastnem orožju, jih je še naučil raznih zvijačnosti, katerih se morajo znati posluževati vojaki pred sovražnikom, če hočejo uspešno voditi bitko in jo izvajati. To se mu je zdelo posebno važno za zmago.

Istočasno je tudi Tommy Welsh organiziral svojo kohorto in sicer jih je poučil v rabi modernega orožja, katero je bilo ostalo od prvega spopada z Garrettovimi. Za poveljnika tem je Tommy izbral dr. Jerry Jonesa, četudi vedel, da vsikdar ne zadene kamor meri. Zadene pa le, saj je mislil.

Priprave so trajale nekaj dni, ko nekoga dne nenadoma pridirja k Tarzanu v sotor tekač, katerega je bil Tarzan v previdnosti postavil za predno stražo. Pri ogledu pred naselbino, ki naj bi pazil na sovražnika. Ta je v eni sapi povedal, da je videl sumljivo premikanje sovražnika in da se bliža.

"Velika vojna, o Iskander, se bliža," je hitel pritekel stražnik. — Ko se je Tarzan prepričal o resničnosti njegove poročila je stopil pred svoj sotor in z močnim glasom začel trobiti bojovitim Canaanitom, naj se pripravijo za boj, kajti sovražnik je pripravljen in se je pričel bližati.

NEKAJ O VOLITVAH IN STAROSTNI POKOJNINI

Nas list je že izrazil svoje mnenje glede letošnjih predsedniških kandidatov. Po našem mnenju je sedanji predsednik Roosevelt najboljši kandidat izmed vseh. Njegovo tri-in-pol-letno vladanje je to pokazalo. Njegovo skrbno zavezništvo za delavce in male ljudi na razne načine zasluži najvišje priznanje. Nihče ne more utajiti, da ni ravno on rešil deželo in potegnil državni voz ven iz blata, v katerega ga je zavedla brezbrizna politika prejšnje administracije.

Seveda, je pa vsak volilec svoj lastni gospodar. Z svojim glasom razpolaga kakor hoče. To je njegova sveta osebna pravica, ki mu jo ne sme kratiti nihče. Na volilni dan je on sodnik in kakor na ta dan sodi, tako ima potem po volitvah do drugih volitev, to je, če tista stranka zmaga, za katero on voli. Kratko: kakor si narod na volilni dan postelje svojo politično posteljo — tako postelji ima in tako spi. To je jasno vsakemu.

Mi smo že povedali svoje stališče, da je nesposobno komu ušljevati drugo prepričanje. Vsak ima svojo pamet — vsak naj sodi sam. Lahko se pove vzroke, zakaj se smatra eno ali drugo strano za boljše od druge — končna sodba pa gre volilecem. Tako tudi v tej kampanji, ljudje so slišali vse razne strani. Videli tudi kaj so imeli preje od republikanske stranke, kaj so imeli zadnja triinpol leta od demokratske stranke — sodniki so pa sami. Vsak naj voli kakor mu veva vest in kakor misli po lastnem prepričanju, da bo zanj boljše in za njegovo družino kdor jo ima. Vsak naj rabi zdrav razum in pamet, ki mu jo je dal Bog. In kdor bo tako ravnal, ne bo volil v svojo lastno škodo.

Mnogo se zadnje čase tudi govori in piše o starostni pokojnini, ki jo je uvedel na podlagi zakonske predloge zadnji kongres, ter postane splošen obvezen zakon v Združenih državah z 1. januarjem 1937.

Po naše je ta "Security Act" nekaj varnostni ali zaščitni zakon, ki ima namen pripraviti in ustvariti varnost in zaščito za stare ljudi s primerno pokojnino.

Glede tega zakona republikanci zelo strašijo deželo, kar je pa velika krivica. Ta varnostni zakon je dosedaj eden izmed najboljših socialnih zakonov, kar jih je ta dežela še imela. Ta zakon bo odpravil mnogo socialnega gorja, bo znižal v par letih breme javne podpore in omejil revščino in pomanjkanje med revnimi sloji. Bolj humanitarnega zakona ta dežela še ni imela. Zato in iz tega razloga je strašenje glede tega krivica za vse tiste, ki so že, ali ki bodo do take podpore na stara leta upravičeni.

"Workmen's Compensation Act" — to je zakon, ki je že več let v veljavi po večini držav, da mora vsako podjetje svoje delavce imeti zavarovane, ali pa samo biti odgovorno za poškodbe

delavcev pri delu, je bil velike važnosti in bogati sloji so se proti temu zakonu prav tako borili, kakor se danes proti temu novemu zakonu za pokojnino. Ista pesem je sedaj. Velebogataši upijejo proti temu zakonu, zakaj? Zato ker je v korist delavcev in določa nekaj odgovornosti za delavce na strani delodajalcev. Delodajalci bi najrajši videli, da bi bil delavec kakor goli stroj, za katerega naj bi ne imeli nobene obveznosti, ko bi se izrabil, naj ga vržejo na cesto. Da, tako je. Zato se tako bojijo vsake odgovornosti, ki naj bi določala kako obveznost in dolžnost za postarane in onemogle delavce.

V pokojninski sklad se začne plačevati z 1. januarjem 1937, pa do 1. jan. 1940 se bo plačevalo po 1% od zaslužka delavcev. Isto svoto 1% bodo morali prispevati pa tudi delodajalci. Od leta 1940 pa do leta 1943 pa 1½%; čez tri leta se poviša zopet za pol odstotka, tako, da do leta 1949 bo prišlo do višine 3%. Tako se bo pripravljalo in kopičilo ta sklad.

Za kratek primer: Recimo, da je delavec sedaj star 35 let, ko bo začel plačevati v ta fond. Recimo, da zasluži povprečno \$1000. na leto. Tak bi plačeval po poznejšem določilu po 3% sam, enako svoto 3% delodajalec, skupaj pride to 6%, kar je od tisoča svota \$60. Ko bo tak delavec dosegel starost 65 let bo tekom svojih trideset let imel v tem skladu \$1800., tekmo 30 let se naberejo še obresti, tako, da se takemu, ki bi povprečno zaslužil po \$1000. na leto nabrala v pokojninskem skladu svota okrog \$2,200. To je njegova pokojninska rezerva za takega delavca. Ko doseže 65 letu mu iz te rezerve nakazujejo pokojnino mesečno. Kdor pa bi pokojnino ne potreboval in se ji odpove, s to rezervo lahko razpolaga na kak način, da jo pusti v skladu in je po njegovi smrti na razpolago v celoti njegovim dedičem.

Tisti pa, ki zaslužijo na leto več kot tisoč, se jim bo nabrala percentuelno toliko višja svota, koliko več kdo zasluži. Kajti vsak bo plačeval od svojega zaslužka po odstotni meri, kakor že navedeno.

To v bistvu ni nič drugega, kakor neke vrste državna zavarovalnina, ki je pa zelo velike važnosti in koristi za delavce in male ljudi.

Morda bo ta zakon potreboval tuintam kaj novih izboljšav in dodatkov, kar bo zakonodajna svota čas rada izboljšala, ako bo to potrebno. Toda v bistvu samem je ta varnostni zakon nekaj takega, kar je ta dežela potrebovala že pred 25 leti. In ko bi bili dobili pred 25 leti ta zaščitni zakon, bi ne bilo zadnja leta na relifu toliko ljudi, marveč bi imeli postarani ljudje neko povprečno oskrbo in sigurnost in ne bilo bi toliko socialnega gorja, kakor ga je bilo.

Kdor je pravičen in hoče delavcem in malim ljudem dobro, da bodo imeli na stara leta vsaj kosček sigurnosti, ta ne bo na-

Kitajci v San Francisco so nedavno proslavili 25. obletnico, odkar je Kitajska postala republika. Pri proslavah je sodelovala tudi njih banda, ki jo kaže gornja slika in ki jo vodi neka dekle.

sprotoval proti temu, marveč bo z vsem srcem z onimi, ki so mu ta zakon pripravili in ga uzako-

nili. In to je storila sedanja Rooseveltova administracija.

RAZNOTEROSTI

USPEH VZGOJE...

V Jefferson City so prijeli 12-letnega zamorskega dečka Jimmyja Childa, ki je bil ukradel neko kolo. Zaprli so ga. Štiri dni potem, ko je odsedel kazen, je spet ukradel kolo. Tako je šlo sedemkrat zapored. Tedaj so policisti v Jefferson Cityju napravili zbirko, kupili so staro kolo in ga dečku darovali. Odtlej ne krade več.

ANEKDOTA

Francoski general Pelissier, zmagovalac v krimski vojni, je bil izredno strog mož, tako da so ga marsikateri vojaki sovražili. Nekega dne je nadzoroval neki pehotni polk pri vežbah. S tem kar so vojaki pokazali, general ni bil zadovoljen in so morali pod njegovim poveljstvom vežbati dalje. To je šlo več ur, tu in tam se je med možmi že oglašalo mrmranje. Tedaj je general zavrnil na nekega vojaka, ki je bil napravl napaden obrat.

V trenutku je mož skočil pred vrste, pomeril s puško na generala in sprožil. Toda puška je odpovedala.

Nastal je molk. General se je obrnil k poveljniku polka in dejal mirno: "Mož dobi 24 ur zapora! Njegova puška ni v redu!"

DRAG PES

Hrti se prodajajo na Angleškem neredko po tako visokih cenah, kakršne so v drugih deželah nerazumljive. Samo priljubljenost, ki jo uživajo med Angleži pasje dirke, nam pojasnjuje vsote, ki se plačujejo večsah za "zvezdnike" med psi. Celo na Angleškem je zbudilo pozornost, da so lastnici nekega dirkalnega hrtu ponudili nič manj nego 4000 funtov. Šlo je za hrtu "Fine Jubilee", ki je v zadnjem času zmagal pri raznih dirkah. Njegova lastnica je izjavila, da se za vse na svetu ne loči od njega, čeprav ne živi v sijajnih razmerah. "Mike the Miller", drug čistokrvn hrt, je pred nekoliko leti dosegel "samo" ceno 2000 funtov.

ASTROLOG IN NJEGOVE NAPOVEDI

Sodišče v Kalkuti se je moralo baviti nedavno z nenavadnim sporom. Neki policist, ki je hotel postati bogat, je vprašal nekega astrologa, kakšne uspehe bi imel.

če bi se spustil v spekulacije na kalkutskem trgu jute. Astrolog mu je dal dobro napoved. Ko je pa potem policist tvegaj 100 rupij, je svoj denar izgubil. Ves besen je tožil astrologa za škodnino. Toženec meni, da so bile njegove napovedi pač "skoraj" pravilne. Sodnik je tožbo na zadnje odklonil, češ, da ni nesigurnejše stvari, nego so cene jute v Kalkuti in da so pogodbe na tej podlagi nemogoče.

VOJAŠTVO PRISOSTVOVALO SMRTNI OBSODBI

Budačesta, Ogrska. — Sredi četverokota, ki ga je tvorilo 300 vojakov, se je izvršila smrtna obsodba nad dvema narednikoma, ki sta bila spoznana krivim špijonaže, češ, da sta prodajala vojaške skrivnosti Čehoslovaki. Obsodba se je izvršila z obešenjem. Vojaki so morali prisostvovati odvratnemu prizoru, da bo služil za vzgled vsemu ogrskemu vojaštvu. Obsojenca, kojih ime je Johan Beiro in Jozef Kavaec, sta noč pred smrtjo prebila s pitjem vina, igranjem kart in petjem, dokler ni duhovnik prišel k njima.

OPIČJA REVOLUCIJA

V opičji kletki londonskega zooja vlada že nekoliko tednov veliko razburjenje. Mlad pavian je Marku, "kralju opič", pred daljšim časom ugrabil neko samico in čeprav mu je dal Marko občutiti svojo jezo, mu je te dni ugrabil spet mlado opičjo damo iz njegovega harema.

Mark se je nad tem spet silno razburil menda zavoljo tega, ker sta se dali samici le preradi odvesti od mladega samca, in tako vlada v kletki vojno razpoloženje. Paviani so se razdelili v dva tabora, v tiste, ki so "kralju zvesti", in v "revolucionarje".

DELO DOBI ŽENSKA

katera je voljna voditi hišne posle pri družini brez matere; otroci hodijo v šolo. Dobro delo za žensko, staro okrog 40-55 let, Slovenko ali Hrvatko. Plača po dogovoru. Dobra prilika za dobro žensko. Naj se oglasi na ta naslov: MATH. SUSA. P. O. Box 1031 21. Center str. Struthers, Ohio

Anton Grdina in Sinovi

POGREBNI ZAVOD IN TRGOVINA S POHIŠTVOM

Naše podjetje obstoji že nad 30 let v zadovoljstvo našega naroda. Poznajo da prodajamo najboljše pohištvo za zelo zmerne cene in po željah tudi na lahka odplačila našim ljudem. Pogrebni zavod je moderno opremljen z opravami, nad 5000 pogrebom smo opremlili v zadovoljstvo našim ljudem.

6019 St. Clair Ave., 1053 East 62nd Str. CLEVELAND, OHIO
Telefon: Henderson 2083

CLARENCE BERGSTROM

za nadzornika sanitarnega odbora

Ena najvažnejših ustanov v upravi naših javnih poslov je Sanitary District Board, ki se briga za javno zdravje ljudstva in v te posle spada tudi voda in kanalizacija, vodnih plovnih potov in v to področje spadajo še mnogi drugi posli. Na stotine milijonov dolarjev narodnega denarja se letno izda za dela te ustanove, zato je povsem naravno, da bi morali biti v upravi teh poslov samo sposobni, izkušeni in pošteni ljudje in ne novinci in neizkušenci.

Narodna republikanska stranka je med ostalimi izbrala za eno mesto te ustanove, (Sanitary Boarda), poznanega odvetnika, veččaka in dobrega organizatorja javnih del, poštenjaka, katerega ime je poznano med vsemi tukaj živječimi narodnostmi in ta je Clarence Bergstrom. Že samo to, da je tako poznan, bi bil dovoljen vzrok, da bi ga ljudstvo enoglasno izvolilo na to tako odgovorno mesto, ker on kaže v tem veliko sposobnost. Njega, g. Bergstroma, posebno podpirajo zlasti razne nestrankske organizacije, posebno organizacije delavcev in malih posestnikov, kateri žele, da ne bo

njihov denar porabljen brez vsake koristi.

Mi Jugoslovani bi morali brez razloga in brez ozira na strankarstvo vsi do enega glasovati za izvolitev g. Bergstroma. Saj ga naš narod že leta pozna kot svojega prijatelja, ki je vsak čas z delom in nasvetom priskočil na pomoč, kadarkoli se je kdo v nepriliki k njemu zatekel in ga česa poprosil. Zlasti je poznan v okolici 59. ulice in Racine ave. On ni tak, ki bi se odmikal delavcu, k njemu lahko pride vsak, tudi najpreprostejši, če potrebuje nasveta ali pomoči, tudi potem, ko so volitve končane, ker je z dušo in telesom pravi demokratični človek, ki spozna siromaštvo mnogih in njih potrebe. Samo v njegovi bližini je na stotine naših rojakov, kateri ga dobro poznajo in zanj jamčijo, da bo našemu narodu veliko koristil, če bo izvoljen. Ugledni naši rojaki kot Micetich, Mikulich, Klarich in mnogo drugih, se zavzema za njegovo izvolitev brez ozira na strankarstvo, ga pripadnost in ga najtopleje priporočajo vsem Jugoslovonom, da složno in enoglasno volijo na dan volitev g. Bergstroma, za Sanitary Board Trustee, na republikanski listi.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

DRAMATIČNIM KLUBOM

sporočamo, da smo prejeli v prodajo dve nove igre, obe tridejanki, z ne prevelikim osobjem. Te so:

"KADAR SE UTRGA OBLAK", stane 95c
DETEKTIV MEGLA", stane 75c

Obe se dobe v:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

Kaj pa prav za prav je Republikansko zavijanje glede socialne zavarovalnine?

ALI NJIHOVA PREDRZNOST IN NJIHOVO PREZIRANJE RESNICE IN PRAVEGA RAČUNSTVA RES NIMA NOBENE MEJE? PRAVA IN ČISTA RESNICA TE ZADEVE JE SLEDEČA:

1. Socialni zakon (Social Security Act) pomeni, da bote imeli na vaša stara leta denar.
2. Vas bo to stalo par centov na teden — ki pa bo vam prišlo vse nazaj vred z obrestmi, ako že delate eno leto, ali pa do 65 let starosti. V slučaju smrti pred 65 letom, pa se bo izplačalo v skupni svoti 3½% od vsega vašega zaslužka od leta 1936 naprej, vaši družini. Ta skupna svota je pa večja kot svota, ki jo delavec vplača v ta sklad.
3. Vaš delodajalec prispeva v ta namen in ta sklad najmanj toliko kakor vi. Vlada ne more rabiti tega denarja, ki ji ga bo plačal vaš delodajalec za vas, za noben drug namen, kakor za namen, da se bo izplačal vam, kadar treba.
4. To je boljše investicija in bolj varna, kakor če bi vi nalagali na banko ali kupili zvezne bonde.
5. To pomeni dalje, da noben mož ali žena, ki dela, ne bo brez sredstev (broke), ko doseže 65 leto starosti. To je povišanje plače ne pa znižanje zaslužka.

REPUBLIKANCI IZJAVLJAJO, DA VAM BODO ODPRALI TO ZAVAROVALNINO!

To se pravi delati proti temu, da bi bili ljudje preskrbljeni na starost!

DEMOKRATI SE DRŽIJO ZVESTOBE DO LJUDSTVA, zato so poskrbeli za delavce te dežele za slučaj brezposelnosti, potrebe in za stara leta delavcev.

Socialni zakon (Social Security Act) polaga temelj blagostanju za bodočnost ljudskih mas, da bodo na starost preskrbljeni na primerni človečanski način, ne pa kake šikane, zavijanje in prikrivanje resnice, kakor to trdijo republikanci.

VSTANITE IN POSTAVITE SE ZA VAŠO IN VAŠIH DRUŽIN VARNO BODOČNOST!

Volite za

ROOSEVELTA in ves

⊗ Demokratski tiket

Političen oglas, naročen in objavljen od Slovenskega oddelka Dem. nar. stranke.

DENARNE POŠILJATVE

odpravljamo v Jugoslavijo, Italijo in vse druge dele sveta po dnevnem kurzu. Včeraj so bile cene:

Dinarji:		Za izplačila v dolarjih:	
Za \$ 2.55.....	100 Din	Za \$ 5.00 pošljite.....	\$ 5.75
Za \$ 5.00.....	200 Din	Za \$10.00 pošljite.....	\$10.85
Za \$ 7.20.....	300 Din	Za \$15.00 pošljite.....	\$16.00
Za \$11.70.....	500 Din	Za \$25.00 pošljite.....	\$26.10
Za \$23.00.....	1000 Din	Za \$40.00 pošljite.....	\$41.25
Za \$45.00.....	2000 Din	Za \$50.00 pošljite.....	\$51.50
Lire:			
Za \$3.50.....	50 lir	Za \$6.40.....	100 lir
Za \$29.00.....	500 lir		

Ker se kurz večkrat spreminja so cene podvržene spremembi. Pri večjih svotah poseben popust. Vsa pisma in pošiljate naslovite na:

JOHN JERICHI

(V pisarni Amer. Slovenca)

1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

USODNA ŽENA

Ivan Slivnik.

Prokurist je bil odšel že pred dobršno uro, da bi brzojavil in telefoniral z mestne pošte na vse strani ter obvestil vse naročnike, ki so čakali blaga, o nastali zapreki.

Hojar je ostavil mlado predstojnico v trdni veri, da se čimprej odpelje z avtomobilom; drugače je gotovo ne bi bil pustil same.

Romana je zdaj res pregledala pisma; toda ko je bila z njimi gotova, ni vedela niti, kaj je čitala. Njene misli so hodile po drugih potih. Zajčala je in si zakrila obraz z rokami. Saj zdaj je bila sama. Nihče ni videl njene bolelosti. Zakaj si ne bi olajšala srca!

In v to njeno žalost se je vmešaval tih in nežen odmev, kakor bi slišala ljubljenski glas, ki bi ji govoril:

"Lahko noč, Romana!"

Teh besed ni mogla pozabiti. Ah, kako burno ji je utripalo srce, kadar je pomislila nanje!

Vstala je ter jela hoditi brez miru po kontorju. Tihota ji je težila srce in ji hkrati hladila muko.

"Lahko noč, Romana!"

Pritisnila si je roko na prsi, kakor bi čutila v njih neozdravljivo bolezen.

Mar bo vedno slišala te besede? Ali jih ne bo nikoli pozabila? Gorje njemu, ki jo je storil tako nesrečno!

"Kaj sem ti storila, da moram tolikanj trpeti zaradi tebe," je rekla glasno sama pri sebi.

Zdrznila se je. Bila je sama, zapuščena, kakor že ves čas doslej, in še mnogo bolj. Sama, kakor bo zdaj vedno — do konca. Stenilo se je. Mesec je stal na nebu in se trepetaje zrcalil v brezbrežni vodni planjavi, sredi katere je bučala veličastno narasla reka in trgala s seboj vse, kar ni bilo skala in trden zid. Zgradba tovarne je stala krepko na silnih temeljih in ni se bilo bati, da bi jih voda omajala. Bučala je reka, divjala je mimo, venomer mimo, ter pela pesem uničenja. Romana je poslušala njeno orjaško melodijo. Nato je hotela prižgati luč. Odrekla je. Nekaj je moralo biti pokvarjenega.

Zbrala se je. Ostati sami v temi je bilo vendarle strašno. A na srečo se je spomnila zavoja sveč, ki ga je imela shranjenega v omari za vsak slučaj. Tudi preprosti svečnik je bil zraven. Napravila je luč. Izprva jih je hotela prižgati več, da bi bilo svetleje. Toda pomislila je, da mora izhajati s svojo zalogo delj časa. Baš ko si

je postavila luč na pisalno mizo, pa je zdajci pozvonil telefon. Preplašeno se je zdrznila; nato je zaigral na njenih ustnicah bled smehljaj.

Brž je vzela slušalo. Na telefon je bila čisto pozabila. A zdaj ji je bilo vendarle prijetno misliti, da vendar ni čisto loščena od ostalega sveta.

Pri telefonu je bila Dora, njena dobra stara Dora.

"Kaj hočeš, Dora?" je vprašala.

"Ah, ljubi Bog, gospodična Romana, tako silno sem se prestrašila, ko se je pripekljal šofer brez vas in je povedal, da hočete ostati vzlic povodnji v tovarni. Za Boga, ali je res?"

"Res, Dora, delo imam in zato ostanem tu."

"Oh, to vendar ne gre."

"Mora iti, ljuba. Niti če bi hotela ne pridem več domov, ker je vsa cesta pod vodo. Zdaj moram ostati."

"Joj pomagaj! In če se vam kaj pripeklji?"

"Bodi brez skrbi. Doma ne bi bila nič bolj varna, nego sem tu."

"A čisto sami! Ali ni nikogar pri vas?"

"Ne, žive duše ni z mano. Toda pomiri se, dobro mi je."

"Le kaj bo z vami, za božji čas!"

"Nič hudega, Dora. Tu ostanem, dokler povodenj ne uplahne."

"To utegne trajati tri ali štiri dni!" je tarnala Dora.

"Morda še delj."

"Saj nimate česa jesti!"

"Pač, Dora, več nego treba. Kakao, čaj, kavo, maslo, kruh, konzerve, vse je tu. Ne bo mi sile."

"In nikakega nočnega perila, niti spodobne postelje ne," je javkala Dora v telefon.

"Na divanu bom spala prav dobro. Namestu nočne srajce oblečem platneno haljo, ki jo nosim časih v laboratoriju. Tam lahko celo kuham. Kakor vidiš, je tvoja skrb odveč. Svoj kožuh imam tudi tu, če bi me zeblu. Nič se ne razburjaj, Dora, zame je poskrbljeno in ni se mi bati hudega. Tu vsaj lahko nemoteno delam. Ti pa katerikoli pozvoni, če se ti more pokramljati z menoj."

"Moj Bog, da bi vas vsaj videla, gospodična Romana, ali ste res tako mirni in zadovoljni, kakor me hočete prepričati."

"Bodi že pametna, Dora. Ali je Janko doma?"

S.P.D. sv. Mohorja

Ustanovljena 31. decembra, 1921.

Inkorporirana 12. oktobra, 1923.

SEDEŽ: CHICAGO, ILLINOIS

Odbor za leto 1936:

Predsednik: Leo Mladich, 1941 W. 22nd Street.
Podpredsednik: John Fale, Sr., 1937 W. 22nd Place.
Tajnik: Jos. J. Kobal, 2113 W. 23rd Street, Chicago, Ill.
Blagajnik: Jos. Zihel, 2001 W. Cullerton St.
Zapisnikar: Joe Oblak, ml., 2313 So. Winchester Avenue.
Duhovni vodja: Rev. Alexander Urnkar, O.F.M.
Nadzorniki: Frank Kozjek, 2118 W. 21st Pl. Theresa Chernich, 2024 Coulter St.; John Densa, 2730 Arthington St.
Porotni odbor: John Jerich, 1849 W. Cermak Rd.; Math Hajdinjak, 2017 W. 21st Place; John Mlakar, 1952 W. 22nd Place.
Družbeni zdravnik: Dr. Jos. E. Ursich, 2000 W. 22nd St.
Reditelj: Anton Zidarich, 1842 W. 22nd Place.

Uradno Glasilo: "Amerikanski Slovenec".

Družba zboruje vsako prvo nedeljo ob 1:30 popoldne v cerkveni dvorani sv. Stefana, na 22nd Place in Lincoln ulici.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 6 do 45 leta starosti. Pristop v družbo je samo en dolar. Družba plačuje \$7.00 na teden bolniške podpore, za kar/se plačuje po 50c na mesec mesečnine. To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovenca v Chicago. Rojaki, pristopajte v to domačo družbo!

Za vsa pojasnila glede družbe in njenega poslovanja se obrnite na družbenega tajnika ali pa predsednika.

IZ URADA SLOVENSKE PODP. DR. SV. MOHORJA CHICAGO, ILL.

Naša prihodnja redna mesečna seja se bo vršila v nedeljo dne 1. novembra 1936 točno ob dveh popoldan v cerkveni dvorani sv. Stefana. Vdeležite se gotovo. Imamo še nekaj dobitkov, kateri bodo oddani med navzoče člane na seji.

Leto se bliža h koncu. Člani ki ste zadaj s svojim assesmentom, prosim da poravnate svoj dolg kakor hitro mogoče. To je pač Vaša dolžnost, toraj storite jo brez posebnih opominov. S tem prihranite denarja blagajni in nepotrebnega dela tajniku. Da se ne bo seja predolgo zavlekla, prosim da vsi katerim je le mogoče, da pridite plačati svoj assesment na dom in sicer v nedeljo dopoldan od pol osme sv. maše naprej.

Naša kampanja za nove člane je še v teku. Ali ste že pripeljali novega kandidata? Ako ne, je še čas. Zapišite si pa, da naša Družba sprejema samo dobre katoličane.

Z sobratiskim pozdravom,

Jos. J. Kobal, tajnik

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani.)

daj spet iščejo republikanci priliko, da bi njih stara garda zopet prišla na površje, da bi bilo spet kot je bilo takrat, ko so banke pokale in je bilo vedno manj dela, tako, da delavci npr. preostajalo drugega kot stokanje in jamranje. Sedaj, ko je Mr. Roosevelt naš dobri predsednik zopet nekoliko naravnal kolese in jih pognal v pravo smer, bi zopet republikanci radi prišli za vaje in zopet zavozili.

Zato pravim, naj ne bo Slovenca, ki bi dne 3. novembra podpiral staro republikansko gardo, ker nam je dobro znano, da boljšega človeka kot ga imamo sedaj za predsednika, ne bomo izbrali med sedanjimi kandidati. Vsak naj na volilnem balotu voli za ponovno izvolitev Roosevelta. Ne glejmo na obljube, ki nam jih dajejo razni radio govorniki, ki obetajo veliko denarja in velike pokojnine, pa malo dela, ker, če je malo dela, je tudi malo jela, o tem smo se že zbalog že sami prepričali. Kaj bi nam pomagalo veliko denarja, če bi pa ne imel veljave. Zato volimo v torek 3. novembra vsi za sedanjega predsednika Franklina D. Roosevelta.

Se nekaj bom zapisal in sicer to, da je moj sorodnik Jernej Vidger dne 12. oktobra ob 7. uri zjutraj, za vedno zaspal. Njegov pogreb se je vršil dne 15. oktobra ob 9. uri po katoliških obredih. Umrl je v bolnišnici, po enem mesecu bolehanja. Seveda, je bil bolan že poprej dalje časa; že blizu dve leti ni bil pri dobrem zdravju, nazadnje je podlegel. Bog mu daj večni mir in pokoj in v miru naj počiva. Hvala lepa vsem, ki so ga obiskovali v bolnišnici in tudi ki so

ALI SI SE ŽE ODLOČILI?

Milwaukee, Wis.

Z današnjim dopisom zaključim mojo agitacijo med slovenskimi rojaki tu v Milwaukee in okolici, za našega kandidata, sedanjega predsednika Roosevelta. Stori se vse, kar je bilo v moji moči in kar je bilo mogoče storiti. Kakor sem sam slišal in sprevidel, so večina vsi Slovenci v mestu in okolici za Roosevelta. Dobro se zavedajo, v kakem položaju se nahajajo delavci sedaj in kaj nas čaka, če bo izvoljen republikanec Landon za bodočega predsednika. Da bo pa naša demokratska stranka dosegla svoj cilj in porazila republikansko, zato vsi zavedni volilci, pridno agitirajte še te dni pred volitvami, da potem na dan volitev zmagamo nad nasprotno stranko, katere je milijone in milijone dolarjev izdala svojim agentom, da sedaj delajo nesmiselno propagando in kritizirajo Roosevelta, kateri je izvelel Ameriko iz blata, v katero jo je pahnila republikanska vlada s svojim predsednikom Hooverjem.

Sedaj, Slovenci v Milwaukee in okolici ter po vseh drugih slovenskih naselbinah v Ameriki, zavedajte se nevarnega in resnega položaja. Vsi na volišča in

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Kočljiva roba.
(Daje)

Ampak prav enako s Cankarjevimi lastnimi besedami bi lahko kdo drugi, recimo klerikalci, pobijali naprednjake in materialiste. Kdaj je bil objektivno na pravem, kadar je pobijal klerikalizem, ali kadar je pobijal naprednjakstvo? Ako je g. Adamič dober pisatelj, bo objektivna kritika to priznala, ako pa propagira materialistično naziranje, bo objektivna kritika to odklanjala, naj potem naprednjaki še tako kriče. Objektivna resnica je le ena.

Kakor vidim, se bo postavil spomenik v kulturnem vrtu v Clevelandu Cankarju in Gregorčiču. Čegava sta? Nihče ne more trdit, da sta tega ali onega, oba sta last slovenskega naroda, ves narod zato lahko sodeluje pri spomeniku, dasi mora kdo glede objektivne resnice na njih to in ono odkloniti pri res objektivni kritiki. Ako pa hoče kdo pri kritiki objektivno zmoto porzreti, svobodno mu, hasnilo mu ne bo.

Zato je tudi golo natolečevanje, ako g. Molek z ozirom na Adamiča ali Peruška zapíše: "Ubili ga je treba. In ko ga ubijejo, se obrnejo na peti in zaženejo krik za spomenik..." pa cika pri tem na Cankarja in Gregorčiča. Ako že hočete, se lahko "ubije" zmota, napačno naziranje, ker to je prav bistvo objektivne kritike, ampak spomenik je pa na mestu, ker poleg zmote je imel slavljene morda veliko objektivne resnice v svojih delih.

Mahnit je kritiziral Gregorčiča, ubiti ga ni hotel, to danes, ko se je v marsičem razvedrilo, prizna vsak objektivni opazovalec, in kdor trdi nasprotno, je zagrizen, strasten, in le ta — ubija.

Še bolj kočljiva postane ta — ubijalska zadeva, kadar poseže na politično, ali vsaj narodnostno — politično stran. Kakšni burni časi so bili okoli 1. 1895, ko je po prizadevanju Mahniča in poznejšega kardinala Missija bol in bolj prišlo do ločitev duhov. Okoli "literatov," ki so se shajali pri "Zadrugi" so se sukali prav Cankar, Kette, Gregorka, Zupančič, Merhar in vse polno je bilo očitkov o ubijanju. Viharni Dragotin Kette meni:

oddajte svoj glas sedanjemu predsedniku Rooseveltu.

G. W. Raly

VOLILEM V KANSASU
Rock Springs, Wyo.

Volite so pred durmi. Vročji boji se bijejo za prvenstvo. Vsaka stranka ima dobre in tudi slabe moze. Mi, priprosti ljudje, ne damo veliko na kampanjske govore in na napade drug na drugega, kakor tudi ne na sladke obljube plačanih mešetarjev in kričarjev. Z večletne izkušnje vem predobro, za kaj se gre. Volili bomo za moze, ne glede katere stranke so, pač pa moze za katere vemo, da so zmoinji vladati deželo v smeri do blagostanja, napredka in pravičnosti. To je naš sedanjí predsednik, Franklin D. Roosevelt, v prvi vrsti. In kakor so, ali se obljubljajo moze, katere pripoznavamo, da so pravični in previdni, je tudi pričakovati od njih, da se bodo zavzeli za pokojnino starim ljudem, v splošno in vsestransko, za izboljšanje dežele in ljudske svobode.

V vse druge urade pa zopet moze, ki se zdijo zmoinji voditi

"...da narodnost slovensko kleti

Germani res nam hočejo zatreti.

Zatoraj naš Mesija (Misija) srd ne neti

v slovenskih srcih, na slovenskem sveti."

Prav nobenega srda ni neti Missija ali Mahnič, le na zablude sta opozarjala. Danes bi sam Dragotin Kette drugače sodil in ne videl nobenega ubijanja, Cankar je res sodil pozneje vse drugače, kakor je jasno razvidno iz poznejših zapiskov in sodb. Kdor govori o ubijanju hoče sam le ubijati.

Iz našega domačega vrta o — ubijanju lahko pogledamo tudi na sedanji svetovni vrt. Sodba se glasi, da je cerkev ubijala in še ubija, dasi je brez orožja. V isti sapi pa govorijo ti natolcevalci o — ljubezni in bratstvu in humanizmu, da nič kaj. Kako je v resnici? Par zgledov.

Par nun na Španskem so postavili pred puškine cevi, kakor je tam vsakdanja navada. Zgrudile so se, ko je počilo, puškari so odšli. Ena izmed nun ni bila mrtva, kakor so menili, le ranjena je bila in s težavo se je splazila v neko bolnišnico v bližini. Ni bilo pomoči, pa je umiraje prosila, da naj ne kaznujejo — morilcev, sama jim odpušča. Papež Pij XI. je povzdignil svoj glas nad to špansko morijo, ki je prinesla cerkvi nešteto pravih krščanskih mučnikov, ker streljajo jih le, ker so nune, duhovniki, sploh, ker so pač katoličani. Pa imenuje papež te — morilce le "sinove", brez najmanjšega cikanja na kak srd ali osveto ali maščevanje. Nasprotno pa pozna Moskva in njen "bog" Stalin edinole — srd, satanski srd, ki se raztegne celo na tiste, ki so mu pomagali, da je postal to, kar je. Pa gledajo tudi mnogi slovenski "sinovi" na Moskvo, odkoder z vso resnostjo pričakujejo — ljubezen, bratstvo, ko se sliši od tam le prav satanski srd.

Vrlo kočljiva roba je to — ubijanje, mnogi pri tem res ubijajo, ko se nad ubijanjem pritožujejo, in dobro je le, da pri taki sodbi ne bo ostalo za vedno, ampak za mnoge bo tedaj prepozno. Cankar je uvidel, morda še drugi, mnogi pa, bojim se, ne bodo ali prepozno.

njim poverjeni urad. Ves slovenski narod na volišče, na dan 3. nov. 1936. Vsaki in vsaka naj stori svojo državljansko dolžnost, da voli ta dan po svojem najboljšem prepričanju. Posebno se še opozarja Slovence in vse volilce v državi Wyoming: zeleti je, da bi vsi oddali svoj glas za našega ameriškega rojaka Frank R. Mrak, ki je kandidat za zakonodajno zbornico. Mlad mož je še in vodi v tukajšnjem mestu dobro urejeno lekarno. Večina ga pozna kot mirmega in veliko mislečega moža. Upajte, da bomo vsi Slovenci v državi Wyoming oddali svoj glas za svojega ameriškega rojaka Mr. Frank R. Mrak. On ima tudi precej šolske izobrazbe za seboj in je republikanski kandidat za Representatives in State Legislature.

Toraj, nikar naj nobeden dne 3. nov. 1936. O, saj bodo lahko brez mene opravili. Zavedaj se vsak posameznik, da, dokler živiš, stori svojo dolžnost in zahtevaj tudi svoje pravice in vse bo v redu.

Pozdrav vsem državljanom in ameriškim volilcem: Z. P. V.

BOŽIČNI

IZLETI
v JUGOSLAVIJO

PARNIKI IZ NEW YORKA:

EUROPA 5. decembra
NEW YORK . . . 10. decembra
HAMBURG 15. decembra
BREMEN 16. decembra

Brzi vlak ob BREMEN in EUROPA v Bremerhaven zajame udobno potovanje do Ljubljane. Izborne železniške zveze od Cherbounga ali Hamburga.

Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali
130 W. Randolph St., Chicago, Ill.

HAMBURG - AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

KUPIMO ZA GOTOVINO zapadle zemljiške bonde. "mortgages" posameznikov in potrdila za odpovedane vloge na vseh bankah. FRED E. BUSBEY & CO., 10 So. La Salle St., Chicago. Tel. RANDolph 3730.

DR. H. M. LANCASTER
DENTIST

2159 West Cermak Rd.
(ogel Leavitt St.)

Tel. Canal 3817

CHICAGO, ILL.

SLOV. LICENZIRAN
ELEKTRIČAR

Prevzamam vsakovrstna večja in manjša električna dela. — Nabavljam in prodajam vse vrste Električne "Fixtures" po zmerni ceni. Kadar rabite popravila luči, ali drugih električnih predmetov, me samo pokličite na telefon: HAYMARKET 4065

MILAN MEDEN

1823 W. Cermak Rd.
CHICAGO, ILL.

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD
V CHICAGO

Louis J. Zefran

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN!

Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmerne.